

САНКЦІЙНІ РІШЕННЯ РАДИ ЄВРОПИ У КОНТЕКСТІ ГІБРИДНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ

Шустенко С.О.

**аспірантка кафедри міжнародних
медіакомунікацій та комунікативних технологій**

Інституту міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

На сучасному етапі розвитку міжнародних відносин поряд з реалізацією завдань та проектів по врегулюванню проблем сучасного суспільства і різних аспектів міжнародної політики не меншу увагу приділяють розробці та практичному втіленню рішень, спрямованих на врегулювання кризових ситуацій в Європі. З 2014 року йшло поступове наростання санкційних рішень, які були покликані зупинити російську агресію у російсько-українському збройному конфлікті, однак у 2019 році було повернено Росію до складу ПАРЄ, що політично підважує всі попередньо санкційні антиросійські зусилля.

Міжнародні санкції щодо Росії почали застосовуватися у 2014 році і були узгоджені між 41 країнами світу — політичні та економічні заходи, направлені на припинення агресії Росії проти України. Метою санкцій є припинення фінансування, озброєння та постачання Росією терористів на схід України.

У березні 2014 року був прийнятий перший етап санкцій, який містив призупинення переговорного процесу Євросоюзу і Росії про пом'якшення візового режиму та нової угоди про партнерство, крім того, під санкції підпадала група можновладців. Відбулося призупинення процесу підготовки до майбутнього саміту G8, в якому мала брати участь Росія.

Другий етап розпочався коли міністри закордонних справ країн-членів ЄС прийняли рішення про введення обмежень у вигляді заборони на в'їзд і заморожування активів для 21 російських чиновників. Таким чином, список російських чиновників, які підпадають під санкції у зв'язку із захопленням Криму, досяг 33 осіб. Цього ж дня санкції проти семи представників Росії, Януковича і Медведчука ввели США.

Пізніше, про введення візових, а згодом і економічних санкцій проти Росії заявила Японія. Фінансові та візові санкції проти 12 громадян України і Росії ввела Австралія.

Другий етап санкцій був розділений на дві хвилі. Перша хвиля розпочалася у липні, коли санкції ухвалив уряд США. Під дію санкцій потрапила низка компаній російського військово-промислового комплексу компанії нафтогазового сектору. Друга хвиля відбулася коли Донецькій області терористами самопроголошеної ДНР був збитий Боїнг-777, в результаті теракту загинули 298 пасажирів та членів екіпажу - переважно європейців. Ця подія істотно збільшила активність ЄС щодо протидії тероризму на сході України. І 25 липня ЄС оприлюднив додаткові санкції щодо Росії. Під дію санкцій потрапили більшість високопосадовців Російської Федерації.

На третьому етапі відбулося поєднання санкцій 2014, 2015, 2016, 2017 рр. У липні 2014 США ввели перші санкції щодо ключових секторів російської економіки. Європейський Союз прийняв рішення про введення третього рівня санкцій проти Російської Федерації. Санкції стосуються енергетичного та фінансового секторів, продукції військового та подвійного призначення.

У червні 2015 року до санкцій, фактично, приєднався Китай, хоча Пекін не вводив проти РФ будь-яких фінансових санкцій, але китайські банки приєдналися до обмежень, введених США та Євросоюзом. Так, більшість кредитних організацій КНР відмовляються

проводити операції з російським банками. Вони також значно скоротили свою участь у фінансуванні взаємної торгівлі, поклавши цю функцію на своїх російських контрагентів.

У вересні сплив термін дії санкцій України щодо фізичних та юридичних осіб, які сприяли та фінансували терористичну діяльність в Україні. 2016 року санкції були продовжені ще на 1 рік, був розширений список фізичних та юридичних осіб.

У січні 2017 року адміністрація США розширила санкційний список ще на 5 осіб, цього разу за законом Магнітського. Потім, Президент України ввів у дію рішення РНБО про застосування санкцій до п'яти банків з російським капіталом. У березні, у третю річницю анексії Кримського півострова ЄС закликала всі країни ООН приєднатися до санкцій по Криму.

Через 2 роки після введення перших санкцій було висвітлено інформацію про те, що економічним наслідком 2 років санкцій є втрата Росією близько \$ 200 млрд., а для виведення економіки Росії на рівень 2013 року необхідні інвестиції близько 19 трлн. рублів (\$ 270 млрд.) [1].

Однак, вектор напрямку дій щодо Росії змінюється, коли Парламентська асамблея Ради Європи на своєму засіданні 25 червня 2019 підтримала резолюцію, яка змінює правила ПАРЄ і ускладнює процедуру застосування санкцій. За таке рішення проголосували 118 членів ПАРЄ, проти були 62, утрималися 10.

Проект цієї резолюції регламентний комітет ПАРЄ ухвалив 3 червня. Єдиним фронтом із засудженням резолюції виступили країни Балтії. Відверто раділи поверненню росіян до європейських інституцій у Німеччині. Міністр закордонних справ ФРН Гайко Маас привітав рішення про повернення делегації РФ до Парламентської асамблеї Ради Європи.

Делегації Франції, Італії, Іспанії, Португалії, Норвегії, Австрії, Словаччини, Туреччини, Ісландії, Кіпру та Азербайджану в повному складі підтримали повернення російській делегації. Майже повністю рішення підтримали Німеччина, Нідерланди, Чехія, Вірменія та Молдова. Проти повернення Росії у повному складі проголосували лише Україна та Грузія.

Здебільшого проти також були Швеція, Велика Британія, Польща, Литва, Латвія та Естонія [2].

Уряди та міжнародні організації запропонували чимало ідей, як боротися із агресією з боку Росії. Проте, важливо розуміти, що проблема ширша, ніж дії, які наразі відбуваються. Демократичною відповіддю на це повинні займатися усі групи суспільства, а країни працювати разом, щоб впроваджувати позитивний досвід та вчитися на помилках, адже демократія вимагає єдиного розуміння зовнішньої реальності, а діючі рішення приводять до розбіжності у сприйнятті цієї реальності.

Список використаних джерел

1. Віктор Мазярчук. Етапи введення санкцій ЄС, США та іншими країнами проти Росії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.odfoundation.eu/a/5377,etapi-vvedennya-sankciy-ies-ssha-ta-inshimi-krayinami-proti-rosiyi1>

2. Григорій Жигалов. Повернення Росії до ПАРЄ: навіщо Європа ухвалила таке рішення і що про це кажуть західні експерти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/svit/povmennya-rosiyi-do-parye-navischo-yevropa-uhvalila-take-rishennya-i-scho-pro-ce-kazhut-zahidni-eksperti-1370580.html>